

На основу члана 153. став 1, члана 154. став 5. и члана 155. ст. 1. и 3. Закона о избору народних посланика („Службени гласник РС“, број 14/22),

Републичка изборна комисије, на седници одржаној 9. маја 2022. године, решавајући по приговору Коалиције: Социјалистичка партија Србије, Јединствена Србија и „Зелени Србије“ против Решења Општинске изборне комисије општине Бујановац о одбијању захтева за поништавање гласања, број: 013-246/22 од 4. маја 2022. године, донела је

РЕШЕЊЕ

1. Приговор се УСВАЈА, ПОНИШТАВА Решење Општинске изборне комисије општине Бујановац број 013-246/22 од 4. маја 2022. године и РЕШАВА:

УСВАЈА се Захтев за поништавање гласања на бирачком месту који је поднела Коалиција: Социјалистичка партија Србије, Јединствена Србија и „Зелени Србије“ и ПОНИШТАВА поновљено гласање на изборима за народне посланике спроведено 28. априла 2022. године на бирачком месту број 6. ОШ „МУХАРЕМ КАДРИУ“ – УЧИОНИЦА, ВЕЛИКИ ТРНОВАЦ у општини Бујановац.

2. Ово решење се објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије.

Образложење

Републичкој изборној комисији је Општинска изборна комисија општине Бујановац, 6. маја 2022. године у 15,30 часова, доставила приговор Коалиције: Социјалистичка партија Србије, Јединствена Србија и „Зелени Србије“, подносиоца проглашене изборне листе кандидата за народне посланике на изборима одржаним 3. априла 2022. године под називом ИВИЦА ДАЧИЋ – ПРЕМИЈЕР СРБИЈЕ.

Приговор је Општинској изборној комисији поднет 5. маја 2022. године у 20,50 часова и заведен под бројем 013-248/22.

Приговор је поднет преко Угљеше Марковића, лица овлашћеног за подношење изборне листе, против Решења Општинске изборне комисије општине Бујановац број 013-246/22 од 4. маја 2022. године, којим је одбијен захтев за поништавање гласања на бирачком месту број 6. у општини Бујановац, заведен у Општинској изборној комисији под бројем 013-239/22 од 1. маја 2022. године у 12,15 часова.

Оспорено решење је објављено на веб-презентацији Републичке изборне комисије 4. маја 2022. године у 15:10:37 часова.

Подносилац приговора наводи да је оспорено решење незаконито услед непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

У приговору се наводи: да Изборна комисија општине Бујановац ни у једном ставу оспореног решења не разматра приложене доказе којим се потврђује да је дошло до повреда одредаба Закона о избору народних посланика и то члана 93. став 1, члана 95. ст. 4. и 5 и члана 98. став 3. тачка 1), већ само цитира наводе подносиоца Захтева и то делимично и набраја приложене доказе, такође делимично, са закључком да тврдње подносиоца захтева не указују на кршење изборне процедуре која би за последицу имала поништавање гласања у смислу чл. 115. и 116. Закона о избору народних посланика; да се у оспореном решењу, између осталог, наводи да је подносилац Захтева за поништавање гласања као неправилност навео да бирач уписан у извод из бирачког списка не поседује важећу биометријску личну карту као ни путну исправу, али да се не наводи да је у Захтеву прецизирано да се ради о бирачу уписаном у извод из бирачког списка под редним бројем 868, Фејзулахи (Шукри) Екрему, за ког је евидентирано да је гласао на поновљеним изборима на бирачком месту број 6, те да је на основу Потврде Министарства унутрашњих послова Републике Србије, ПУ Врање – ПС Сурдулица 03.18.11 број: 205-574/22 од 30. априла 2022. године, за наведено лице доказано да не поседује важећа документа на основу којих се може утврдити идентитет лица, чиме је учињена повреда из члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика, којим је предвиђено да бирачки одбор омогућава гласање оном бирачу чије је идентитет утврдио увидом у његову личну карту или другу одговарајућу јавну исправу с фотографијом и ЈМБГ и који је уписан у извод из бирачког списка, те је остало спорно како је наведени бирач гласао.

Осим тога, наводи се да се у оспореном решењу не наводи да је као доказ приложен и Записник о посматрачима рада бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за народне посланике и изборима за председника Републике, у којем је наведено да је омогућено гласање без утврђивања идентитета бирача увидом у личну карту, односно пасош, да је извршена повреда тајности гласања на тај начин што су чланови бирачког одбора асистирали у гласању, као и да су на бирачком месту била присутна неовлашћена лица, чиме је нарушено одржавање реда на бирачком месту и онемогућен рад чланова бирачког одбора. Наведеним радњама бирачког одбора, како подносилац приговора наводи, поред повреде из члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика, учињена је и повреда члана 95. ст. 4. и 5. истог закона, којима је дефинисано да није дозвољено да на бирачком месту чланови бирачког одбора, други бирачи, посматрачи или било која друга лица сугеришу бирачу за кога да гласа као и да једно лице гласа уместо другог лица, као и повреда члана 98. став 3. тачка 1) Закона којим је прописано да се ред на бирачком месту сматра нарушеним нарочито онда када се на бирачком месту или непосредно испред бирачког места задржавају лица која немају права и дужности у вези са спровођењем избора.

У приговору се, даље, понављају наводи одбијеног захтева: да је бирачки одбор у више наврата омогућио да гласају лица која нису уписана у бирачки списак – нпр. Алишани Мустафа, чиме је такође учињена повреда члана 93. став 1. Закона; да је одређеном броју бирача омогућено да гласају више пута и то на тај начин што су гласали ван бирачког места,

а након тога поново на самом бирачком месту, чиме је учињена повреда члана 5. став 1. Закона; да је омогућено гласање са туђом личношћу, чиме је такође извршена повреда члана 95. став 5. Закона; да бирачки списак није ажуран, односно у истом се налазе преминула лица, која су евидентирана као да су гласала и потписана су, нпр. бирач под редним бројем 868; да је у прва два бројања број гласачких листића у кутији био већи од броја изашлих бирача по евиденцији у изводу из бирачког списка, као и да је тек након трећег бројања и манипулације са изборним материјалом тај број изједначен и као такав унет у Записник; да је члан бирачког одбора Адем Асани заокружио бираче уписане под редним бројем 867 и 868 иако исти нису приступили гласању и потписао се у извод из бирачког списка уместо њих, при чему је за бирача под редним бројем 868 приложена напред наведена потврда да не поседује важећа документа на основу којих се може утврдити идентитет, те се на основу наведеног може закључити да исти није ни могао приступити гласању.

Подносилац приговора истиче: да Изборна комисија општине Бујановац у оспореном решењу није ценила наведене доказе нити их оспоравала, већ је само паушално навела да тврдње подносиоца захтева о неправилностима приликом спровођења гласања не указују на кршење изборне процедуре која би за последицу имала поништавање гласања у смислу чл. 115. и 116. Закона о избору народних посланика; да је оспорено решење донето уз битну повреду члана 141. Закона о општем управном поступку, с обзиром на то да његово образложење не садржи разлоге који су били одлучујући код оцене сваког доказа, прописе и разлоге који, с обзиром на утврђено чињенично стање, упућују на одлуку из диспозитива и разлоге зашто није уважен неки захтев или предлог; да Изборна комисија општине Бујановац прогрешно примењује материјално право, односно Закон о избору народних посланика, сматрајући да се гласање поништава искључиво из разлога наведених у чл. 115. и 116. Закона о избору народних посланика.

На основу свих навода, подносилац приговора предлаже да Републичка изборна комисија у складу са чланом 155. ст. 1. и 3. Закона о избору народних посланика усвоји Приговор и да поништи Решење број 013-246/22 од 4. маја 2022. године Изборне комисије општине Бујановац, мериторно одлучи по одбијеном захтеву за поништавање гласања и поништи гласање на бирачком месту број 6 ОШ „Мухарем Кадриу” - учионица, Велики Трновац, у Бујановцу одржано 28. априла 2022. године.

Републичка изборна комисија је, претходно испитујући приговор, у смислу одредби члана 167. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18 - Аутентично тумачење), а у складу са чланом 159. став 1. Закона о избору народних посланика којим је предвиђено да се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак сходно примењују на одлучивање о захтеву за поништавање гласања на бирачком месту и на одлучивање о приговору, утврдила да је приговор благовремен, дозвољен и изјављен од стране овлашћеног лица.

Републичка изборна комисија је констатовала следеће чињенично и правно стање:

- тачком 1. диспозитива оспореног решења, број 013-246/22 од 04.05.2022. године, одбијен је захтев за поништавање гласања на бирачком месту бр. 6. О.Ш. „Мухарем Кадриу“ – Учионица, Велики Трновац, који је поднео Угљеша Марковић, овлашћено лице проглашене изборне листе ИВИЦА ДАЧИЋ – ПРЕМИЈЕР СРБИЈЕ, као неоснован;

- у образложењу оспореног решења наводи се: да је у одбијеном захтеву наведено да је бирачки одбор у више наврата омогућио да гласају лица која нису уписана у бирачки списак, да је члан бирачког одбора заокружио бираче иако нису приступили гласању, да бирач уписан у извод из бирачког списка не поседује важећу биометријску личну карту као ни важећу путну исправу, да је омогућено гласање без утврђивања идентитета бирача, да је извршена повреда тајности гласања на тај начин што су чланови бирачког одбора асистирали у гласању, да је одређеном броју бирача омогућено да гласају више пута, да су на бирачком месту била присутна неовлашћена лица, да је бирачки списак неажуран, да у прва два бројања број гласачких листића у кутији је био већи од броја изашлих бирача по евиденцији у изводу из бирачког списка; да су уз захтев приложени следећи докази: потврда МУП РС, ПУ Врање – ПС Сурдулица 03.18.11 бр. 205-574/22 од 30.04.2022. године, Записник о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор народних посланика и примедбе чланова бирачког одбора, од којих је примедба број 013-237/22 од 28.04.2022. године достављена у 23:30 часова уз Записник о раду БО као прилог истог, сачињена дана 28.04.2022. године у 22:53 часова на бирачком месту у Великом Трновцу, а примедба број 013-238/22 од 29.04.2022. године достављена у 00:15 часова након што је већ био примљен гласачки материјал; да захтев садржи законом тражене обавезне елементе из члана 148. Закона о избору народних посланика и да је благовремено поднет; да је захтев поднет у складу са чланом 149. Закона о избору народних посланика којим је прописано да Захтев за поништавање гласања на бирачком месту мора да буде разумљив и да садржи све оно што је потребно да би по њему могло да се поступи; да је у вези са наведеним Општинска изборна комисија закључила да тврдње подносиоца захтева за поништавање гласања на бирачком месту бр. 6. О.Ш. „Мухарем Кадриу“-Учионица, Велики Трновац, о наведеним неправилностима приликом спровођења гласања не указују на кршење изборне процедуре која би за последицу имала поништавање гласања у смислу чл.115. и 116. Закона о избору народних посланика, те да је Општинска изборна комисија већином гласова донела одлуку како је наведено у диспозитиву оспореног решења.

Увидом у одбијени захтев за поништавање гласања на бирачком месту, утврђено је да се у захтеву наводи: да је бирачки одбор у више наврата омогућио да гласају лица која нису уписана у бирачки списак – нпр. Алишани Мустафа; да је члан бирачког одбора Адем Асани заокружио бираче уписане под редним бројем 867 и 868 иако исти нису приступили гласању, потписао се у бирачки списак уместо њих и то у циљу прикривања вишка гласачких листића у гласачкој кутији; да бирач уписан у извод из бирачког списка под редним бројем 868 Фејзулахи Екрем, не поседује важећу биометријску личну карту, као ни важећу путну исправу и није поднео захтев за издавање истих, те из наведених разлога није могао

ни гласати; да је омогућено гласање без утврђивања идентитета бирача увидом у личну карту, односно пасош, као и гласање са туђом личном картом; да је извршена повреда тајности гласања на тај начин што су чланови бирачког одбора асистирали у гласању; да је одређеном броју бирача омогућено да гласају више пута и то на тај начин што су гласали ван бирачког места, а затим поново на самом бирачком месту; да су на бирачком месту била присутна неовлашћена лица, чиме је нарушено одржавање реда на бирачком месту и онемогућен рад чланова бирачког одбора; да бирачки списак није ажуран, односно у истом се налазе преминула лица, која су евидентирана као да су гласала и потписана су, нпр. бирач под редним бројем 868; да је у прва два бројања број гласачких листића у кутији био већи од броја изашлих бирача по евиденцији у изводу из бирачког списка и да је тек након трећег бројања и манипулације са изборним материјалом тај број изједначен и као такав унет у Записник; да су наведене радње извршене супротно одредбама Закона о избору народних посланика, и то члана 93. став 1. којим је предвиђено да бирачки одбор омогућава гласање оном бирачу чије је идентитет утврдио увидом у његову личну карту или другу одговарајућу јавну исправу с фотографијом и ЈМБГ и који је уписан у извод из бирачког списка, затим члана 95. ст. 4. и 5. Закона, којима је дефинисано да није дозвољено да на бирачком месту чланови бирачког одбора, други бирачи, посматрачи или било која друга лица сугеришу бирачу за кога да гласа као и да једно лице гласа уместо другог лица, као и члана 98. став 3. тачка 1) Закона, те да су описаним радњама извршене повреде које представљају основ за поништавање гласања на бирачком месту по службеној дужности, а које су дефинисане чланом 116. став. 1. тач. 1) и 2) Закона; да се Захтевом као докази предлажу Записник о раду бирачког одбора на спровођењу избора за народне посланике, Записник о посматрачима рада бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за народне посланике и изборима за председника Републике, Потврда Министарства унутрашњих послова Републике Србије, ПУ Врање – ПС Сурдулица 03.18.11 број: 205-574/22 од 30. априла 2022. године, којом се потврђује да Фејзулахи Екрем не поседује важећу биометријску личну карту, као ни важећу путну исправу, увид у примедбу на ток гласања и увид у извод из бирачког списка.

Разматрајући предмет приговора, Републичка изборна комисија је констатовала:

- да је у достављеном Записнику о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор народних посланика на бирачком месту број 6. у општини Бујановац 28. априла 2022. године на српском језику, у тачки 15. наведено да су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту;

- да су Републичкој изборној комисији, у оквиру списка предмета, уз наведени Записник о раду бирачког одбора достављена два прилога, од којих су у једном, заведеном у Општинској изборној комисији општине Бујановац под бројем 013-237/22 од 28. априла 2022. године у 23,30 часова, шест чланова бирачког одбора навели да није било примедби на ток изборног процеса, док су у другом наведене примедбе девет чланова и заменика чланова бирачког одбора на ток гласања, између осталих и то је члан бирачког одбора Мустафа Алишани три пута ухваћен да је

дозвољавао да гласају лица која нису на списку и да је члан бирачког одбора Адем Асани сам заокружио бр. 867 и 868 и потписао на бирачки списак;

- да су у достављеном Записнику о посматрачима рада бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за народне посланике и изборима за председника Републике на бирачком месту број 6. у општини Бујановац наведене примедбе присутних представника домаћих посматрача, и то: да је током целог дана примећено гласање већег броја бирача без провере личне карте; да је забележено континуирано присуство неовлашћених лица на бирачком месту; групно гласање већег броја лица; да је на посматраче вршен притисак од стране представника ОИК да не посматрају гласање на законом дозвољен начин; да си прекршене процедуре пребројавања гласова бирача који су гласали ван бирачког места; да је примећено да су чланови бирачког одбора асистирали у гласању;

- да је уз одбијени захтев за поништавање гласања његов подносилац Општинској изборној комисији општине Бујановац доставио Потврду издату од стране Министарства унутрашњих послова – Полицијске управе Врање – Полицијске станице Сурдулица, 03.18.11 Број: 205-574/22 од 30. априла 2022. године, којом се потврђује да лице Фејзулахи Екрем, не поседује важећу биометријску личну карту, као ни важећу путну исправу и напомиње да именовани није поднео захтев за издавање нове биометријске личне карте, као ни путне исправе, те да се достављени подаци могу користити само у вези изборних процеса који су у току;

- да је увидом у Извод из јединственог бирачког списка за гласање на изборима за народне посланике 28. априла 2022. године на бирачком месту број 6. у општини Бујановац утврђено да је бирач под редним бројем 868 Фејзулахи Екрем, евидентиран да је гласао, односно да постоји својеручни потпис бирача

- да је чланом 93. став 1. Закона о избору народних посланика прописано да бирачки одбор уручује гласачки листић бирачу за којег је УВ-лампом утврдио да није гласао на другом бирачком месту, којем је утврдио идентитет увидом у његову личну карту или другу одговарајућу јавну исправу с фотографијом и ЈМБГ (нпр. путна исправа, војна легитимација и друга исправа у складу са упутством Републичке изборне комисије) и који је уписан у извод из бирачког списка;

- да је Приручником за рад бирачких одбора, који је Републичка изборна комисија саставила и објавила у складу са чланом 24. став 1. тачка 12. Закона о избору народних посланика, предвиђено да свој идентитет бирач доказује важећом личном картом, односно важећом путном исправом (пасош), да бирачки одбор треба да омогући гласање бирачу који свој идентитет доказује личном картом или пасошем са истеклим роком важења, под условом да приложи потврду да је Министарству унутрашњих послова поднео захтев за издавање нове личне карте односно пасоша; да се за доказивање идентитета не може користити возачка дозвола, јер њен образац не садржи ЈМБГ бирача; да ако на бирачком месту гласају бирачи у Војсци Србије, они свој идентитет

могу да докажу и војном легитимацијом која садржи слику бирача и његов јединствени матични број грађана; да бирач који гласа на бирачком месту унутар завода за извршење кривичних санкција свој идентитет може да докаже и одговарајућом исправом коју му издаје тај завод.

Код оваквог правног и чињеничног стања, Републичка изборна комисија закључује да је приликом спровођења поновног гласања на изборима за народне посланике на бирачком месту број 6. ОШ „МУХАРЕМ КАДРИУ“ – УЧИОНИЦА, ВЕЛИКИ ТРНОВАЦ у општини Бујановац 28. априла 2022. године дошло до неправилности у спровођењу законом прописане процедуре гласања на бирачком месту, тако што је бирачки одбор неосновано омогућио гласање бирача Фејзулахи Екрема, уписаног у извод из бирачког списка под редним бројем 868, без обавезног утврђивања идентитета лица које је гласало. Ово стога што на основу достављене јавне исправе – потврде Полицијске станице Сурдулица, као и из околности да наведени бирач није био уписан у посебан извод за гласање бирача у Војсци Србије, несумњиво проистиче закључак да наведени бирач у тренутку спровођења поновног гласања није поседовао јавну исправу погодну за утврђивање идентитета на бирачком месту.

Поводом закључка Општинске изборне комисије општине Бујановац из образложења оспореног решења, да тврдње подносиоца захтева за поништавање гласања не указују на кршење изборне процедуре која би за последицу имала поништавање гласања у смислу чл.115. и 116. Закона о избору народних посланика, Републичка изборна комисија је констатовала да су чланом 115. Закона о избору народних посланика прописани случајеви у којима локална изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим констатује да на бирачком месту не могу да буду утврђени резултати гласања, те да су чланом 116. истог закона прописани случајеви у којима локална изборна комисија, такође по службеној дужности, доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту. У вези са наведеним, Републичка изборна комисија је закључила да је Општинска изборна комисија општине Бујановац погрешила када је захтев за поништавање гласања одбила из разлога што се њиме не указује на основе за доношење одговарајућих решења од стране локалних изборних комисија по службеној дужности. Ово стога што је чланом 148. став 1. Закона о избору народних посланика прописано да подносилац проглашене изборне листе има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе захтев за поништавање гласања на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања. Наведена одредба, дакле, не ограничава подносиоца захтева за поништавање гласања да свој захтев може да поднесе само на околности дефинисане чл. 115. и 116. Закона о избору народних посланика, већ му даје право да укаже на било коју неправилност која се сматра кршењем законом прописане процедуре гласања на бирачком месту.

У наведеном смислу, Републичка изборна комисија сматра основаним наводе приговора да је оспорено решење донето уз повреду одредбе члана 141. став 4. Закона о општем управном поступку, којим је прописано да образложење решења мора да садржи чињенично стање и доказе на основу којих је оно утврђено, разлоге који су били одлучујући код оцене сваког доказа, прописе и разлоге који, с обзиром на утврђено

чињенично стање, упућују на одлуку из диспозитива и разлоге зашто није уважен неки захтев или предлог. Ово стога што је Општинска изборна комисија пропустила да потпуно утврди чињенично стање у складу са расположивом документацијом и приложеним, односно предложеним доказима, већ се ограничила на паушално, а по наведеној оцени Републичке изборне комисије и неосновано закључивање да се приговор не односи на кршење изборне процедуре која је предмет чл. 115. и 116. Закона о избору народних посланика.

У складу са наведеним, Републичка изборна комисија је закључила да из списка предмета не произлази правилност закључивања Општинске изборне комисије општине Бујановац из оспореног решења да на бирачком месту број 6. у општини Бујановац приликом спровођења поновног гласања 28. априла 2022. године, није учињена неправилност током спровођења гласања, имајући у виду да је бирачки одбор омогућио гласање бирача без утврђивања његовог идентитета, супротно обавези из члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика.

Код оваквог стања ствари, а имајући у виду да природа ствари дозвољава мериторно одлучивање и да утврђено чињенично стање даје поуздан основ за мериторно одлучивање, Републичка изборна комисија је, у складу са чланом 155. став 3. Закона о избору народних посланика, донела одлуку како је наведено у диспозитиву.

Републичка изборна комисија је ценила и остале наводе приговора али је закључила да они не могу да буду од утицаја на другачију одлуку.

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог решења може се изјавити жалба Управном суду у року од 72 часа од објављивања овог решења на веб-презентацији Републичке изборне комисије.

02 Број: 013-1736/22
У Београду, 9. маја 2022. године

РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

